

GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE AKILLI TAHTA KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ¹

EXAMINING TEACHERS' VIEWS ABOUT USING SMART BOARDS IN VISUAL ARTS LESSON

Yahya HİÇYILMAZ

[Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü](#), Muş Alparslan Üniversitesi, Muş, Türkiye

Muhammet Emin KAYSERİLİ

[Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü](#), Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın katılımcıları 2014-2015 eğitim öğretim yılı içerisinde farklı illerde ve farklı okullarda görev yapan, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 13 öğretmenden oluşmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi ve veri toplama amacıyla görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 10 sorudan oluşmaktadır. Form uygulanmadan önce uzman görüşüne sunulmuş, gerekli değişiklikler yapılarak uygulanmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonrasında içerik analizi ile bulgular ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular neticesinde öğretmenlerin akıllı tahta kullanmayı aldıkları hizmet içi eğitimle öğrendikleri, akıllı tahta kullanımında yetersiz oldukları, akıllı tahtanın öğrencilerin akademik ders başarılarını olumlu yönde etkilediği, öğrenciyi aktif kılma, görsel öğrenmeyi sağlama gibi avantajlar sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenler, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanırken en çok karşılaştıkları sorunların Görsel Sanatlar dersi için galerinin sınırlı olması, alt yapı eksikliği, internete ulaşma zorluğu olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin alt yapı eksikliği ile teknik sorunların giderilmesi, Görsel Sanatlar müfredatının akıllı tahtaya uygun şekilde hazırlanması, Görsel Sanatlar dersine uygun farklı programlar kullanılması gibi önerilerde buldukları gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: akıllı tahta, etkileşimli tahta, öğretmen görüşleri, öğretmen algıları

Abstract

The aim of this study is to determine teacher's view about using smart boards in Visual Arts lesson. The attendants of the research consist of 13 teachers who study at different cities and different schools in 2014-2015 academic year and who use smart boards in Visual Arts lesson and who have accepted to take place in this research voluntarily. In this study, qualitative research method and interview form have been used with the aim of data acquisition. The interview form consists of 10 questions. Before being applied, the form was presented to the expert opinion and then it was applied after necessary changes. After the interviews with the teachers, the findings of the content analysis were revealed. As a result of the findings, it has been concluded that the teachers have learnt the usage of the smart boards through an in-service training, that they are insufficient in the usage of smart boards, that smart boards affect the academic success of the students positively, that smart board has provided some advantages to the students such as making them active and providing visual learning. The teachers have expressed that the commonest problems which they encounter while using smart boards are the limited gallery for Visual Arts lesson, lack of substructure and the difficulty of access to the internet. Also it has been observed that the teachers have proposed that the substructure and technical problems should be eliminated, the curriculum of Visual Arts lesson should be prepared in accordance with the smart board and different programs should be used in accordance with the Visual Arts lesson.

Key Words: smart boards, interactive board, teachers' views, teachers' perceptions

¹ Bu araştırma birinci yazar tarafından ikinci yazar danışmanlığında gerçekleştirilen yüksek lisans tez çalışmasının bir bölümünden türetilmiştir.

GİRİŞ

Ders kitabı ve yazı tahtası, farklı derslerde olduğu gibi klasik sanat eğitimi derslerinde de uzun yıllar boyunca öğretmenin temel bileşenden biri olmuştur. Ancak bilim ve teknolojideki gelişmelerin hızlı bir şekilde ilerlediği günümüzde teknoloji; günlük hayatımızın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da varlığını hissettirmeye, bakış açılarını ve öğrenme-öğretme yöntemlerini değiştirmeye başlamıştır. Buna bağlı olarak okulun, öğretmenin ve kitapların işlevi önemli ölçüde değişmiştir. Okul, bilgi elde etmenin tek alternatifini olmadığı gibi, öğretmen de bilgi vermenin tek kaynağı olmaktan çıkmıştır. Ders kitapları ise, gelişen teknolojilere ayak uydurabilmek ve çok sayıda bilgi kaynağı ile rekabet edebilmek için sürekli kendini yenilemek, yeniden yazılmak zorunda kalmıştır. Günümüzde eğitim-öğretim, okul-öğretmen-öğrenci üçgeninden çıkarak gelişmekte olan yeni teknolojilerle birlikte çok yönlü, çok kanallı yapıya sahip bir eğitim modeline geçmiştir. İletişim teknolojisinin gelişimiyle birlikte bilginin bireylere okullar aracılığıyla aktarılması önemini yitirmiştir. Artık bilgi iletişim araçlarıyla aktarılmasına başlanmıştır (Ateş, 2010; Oğuz, Oktay ve Ayhan, 2004; Yıldızhan, 2013). Bu teknolojilerden biri de akıllı tahtadır.

Sınıflarda kullanılan akıllı tahta bilgisayara yüklenen bir yazılım ile çalışmakta ve yazılımda bulunan hazır şablonları, resimleri, formülleri, şekilleri, sembolleri, kolay çizimleri yansıtabilme özelliği taşımaktadır. Akıllı tahta, bilgisayara has özellikleri rahatlıkla kullanılabilmesine imkân sağlamaktadır (Ateş, 2010).

Eğitim alanında meydana gelen yeni yaklaşımlar ve öğretim yöntemleri, Türkiye’de sanatlar eğitiminde de etkisini göstermektedir. Eğitim teknolojileri Görsel Sanatlar eğitiminde kullanılabildiği takdirde Görsel Sanatlar ders öğretimi programlarında belirlenmiş olan amaç ve davranışları gerçekleştirmede önemli kolaylıklar sağlayabilecektir (Zor, 2008). Örneğin, sanat tarihi ve sanat eleştirisi çalışmaları sırasında akıllı tahta teknolojilerinden yararlanılabilir. Öğrencilere, sanat yapıtlarını göstermek ve sanat eserleri hakkında belli bir çıkarımda bulunmak için akıllı tahtanın uygun olduğu söylenebilir. Bu tür teknolojik araç gereçlerin kullanılması öğrencilerin ilgilerini çekerek onların sanatla ilgilenmelerine yardımcı olmaktadır (Jensen, 2016).

Görsel Sanatlar eğitiminde, ders süresinin az olması, dersin daha verimli şekilde geçirilebilmesi için zamanın çok iyi kullanılmasını gerektirmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde görsel materyallerin akıllı tahta ile kullanımının en önemli faydalarından biri zaman tasarrufu sağlamasıdır. Akıllı tahta kullanımının, görsel ve işitsel materyallerin kullanımında güdülemenin artırılması, ilgiyi çekme, bir konunun işlenmesinde zamandan tasarruf sağlama, plastik düşüncelerin hayata geçirilmesi, karmaşık düşünceleri sadeleştirmek-netleştirmek gibi yararları vardır (Artut, 2009). Bu açıdan görsel sanatlar dersinde akıllı tahtaların kullanılması öğretim-öğrenme süreci için büyük önem taşımaktadır.

Akıllı tahtanın öğretime sunduğu katkıları dikkate alan ülkelerden başta İngiltere olmak üzere Amerika, Kanada ve Avustralya’da öğretmenlerin, okulların ve yüksek eğitim enstitülerinin üstlendiği küçük ölçekli çok sayıda araştırma projesi raporları, özetleri ve profesyonel gazete ve kimi dergilerde yayınlanan uygulama ve öğretim deneyimleri bulunmaktadır. Birçok ülkede, tüm sınıfların bu teknoloji ile donatılması amacıyla çeşitli projeler geliştirmekte ve ülkeler bu konuda ciddi yatırımlar yapmaktadır (Armstrong, Barnes, Sutherland, Curran, Mills, ve Thompson, 2005; Smith, Higgins, Wall ve Miller 2005; Lee, 2010; Türel, 2011).

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye de bilimsel gelişmeleri yakından takip etmek, hızlı ve kaliteli bir eğitim sağlamak amacıyla bilgisayar sistemi ile donatılmış akıllı tahtayı kullanmaya önem vermektedir (Tatlı ve Kılıç, 2013). Bu doğrultuda ortaya çıkan yeni gelişmelere Milli Eğitim Bakanlığı da kayıtsız kalmamış ve Fırsatları Arttırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'ni Kasım 2010 tarihinde uygulamaya koymuştur.

FATİH Projesi, “eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 570.000 dersliğe...” (MEB, 2010) dizüstü bilgisayar, projeksiyon cihazı ve internet altyapısı sağlamayı amaçlayan bir projedir.

Ülkemizde yapılandırmacı yaklaşımla gözden geçirilen yeni ortaöğretim Görsel Sanatlar dersi müfredatı bilgisayar, internet ve akıllı tahtalar gibi birçok teknolojik materyalin eğitim-öğretim ortamının da aktif kullanılmasını desteklemektedir.

Literatür incelendiğinde; öğrencilerin veya öğretmenlerin akıllı tahtaya yönelik tutumları, yeterlilikleri, algıları öğrenme motivasyonları, akıllı tahta kullanımının öğrencinin akademik başarılarına etkileri, akıllı tahta kullanımıyla ilgili öğretmen veya öğrenci görüşlerinin incelendiği farklı disiplinlerde araştırmalar bulunmaktadır. (Armstrong, Barnes, Sutherland, Curran, Mills, ve Thompson, 2005; Balta ve Duran, 2015; Beeland, 2002; Banoğlu, Madenoğlu, Uysal ve Dede, 2014; Bulut ve Koçoğlu, 2012; Lau, 2011; Levy, 2002; Manny-Ikan, Tikochinski, Zorman ve Dagan, 2011; Thompson ve Flecknoe, 2003, Kennewell ve Beauchamp, 2007, Polat ve Özcan, 2014; Özkan ve Deniz, 2014; Yorgancı ve Terzioğlu, 2013; Kaya ve Aydın, 2011; Keser ve Çetinkaya, 213).

Sanat eğitiminde, Yılmaz ve Bilici (2016), Hiçyılmaz ve İnam Karahan, (2016) öğretim teknolojiler ile ilgili nitel çalışmalar yapmışlardır. Avcı (2013), sanat eğitiminde teknoloji entegrasyonu ile ilgili lisans öğrencileri ile bir durum çalışması yapmıştır. Athanasiadis, Maria ve Efstathios, (2011), Değerli (2015), sanat eğitimi alan lisans öğrencilerinin teknolojik algılarını belirlemeye yönelik nicel araştırmalar yapmışlardır.

Görsel sanatlar eğitiminde akıllı tahta kullanımıyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Akgül, (2013) sanat eğitiminde akıllı tahta kullanımının öğrenci başarısı üzerindeki etkisini incelemiştir. Tereni, (2011) okul öncesi sanat eğitiminde akıllı tahta kullanılması ile ilgili bir vaka çalışması yapmıştır. Ancak, ülkemizde görsel sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesiyle ilgili çalışmalara rastlanmamıştır.

Görsel sanatlar sınıfı içinde teknoloji entegrasyonu için çok sayıda araç vardır. Ancak, kayda değer bir gelişme olan akıllı tahta gibi yeni bir teknoloji kullanımıyla ilgili öğretmen görüşlerinin alınması bu açıdan önem kazanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilecek bulgularının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda, “Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan nitel bir araştırmadır. Bu çalışmada nitel

yöntem desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum (Vaka) çalışması, sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir (B. Merriam, 2013).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları 2014-2015 eğitim öğretim yılı içerisinde farklı illerde ve farklı okullarda görev yapan, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 13 öğretmenden oluşmaktadır. Farklı sosyoekonomik yapıya sahip öğretmenlerin düşüncelerinin değişebileceği düşünülerek seçilmiştir.

Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme ile seçilmiştir. “Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013 s. 140). Böylelikle katılımcıların seçilmesinde araştırmacıların belirleyeceği ölçütler kullanılabilir gibi önceden belirlenmiş bir ölçüt listesi de kullanılabilir. Bu araştırmada kabul edilen ölçüt katılımcıların Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanıyor olmalarıdır. Bu doğrultuda, araştırmaya katılan Görsel Sanatlar öğretmenlerinin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1.

Katılımcı Grubunun Demografik Özelliklerine Ait Frekans ve Yüzde Dağılımları

	Değişkenler	f	%
Cinsiyet	Kadın	4	30,8
	Erkek	9	69,2
Mesleki Deneyim(yıl)	0-5	4	30,8
	6-10	6	46,2
	11-15	1	7,7
	16-20	2	15,4
Çalıştığı Lise Türü	Anadolu İmam Hatip Lisesi	1	7,7
	Anadolu Lisesi	4	30,8
	Diğer Liseler	4	30,8
	Güzel sanatlar Lisesi	3	23,1
	Anadolu Öğretmen Lisesi	1	7,7
Görev Yeri	Muş	5	38,5
	Van	2	15,4
	Erzurum	3	23,1
	Elazığ	2	15,4
	İstanbul	1	7,7

Tablo 1’den de anlaşılacağı üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin 9’u erkek, 4’ü ise kadındır. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri incelendiğinde; mesleki deneyimi 0-5 yıl arasında olan 4 kişi, 6-10 arasında olan 6 kişi, 11-15 arasında olan 1 kişi, 16-20 arasında olan 2 kişi bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştığı lise türü incelendiğinde; Anadolu İmam Hatip Lisesinden 1 kişi, Anadolu Lisesi 4 kişi, Diğer Liseler (Düz liseler) 4 kişi, Güzel sanatlar Lisesi 3 kişi, Anadolu Öğretmen Lisesi 1 kişi olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görev yaptığı yerleri incelendiğinde; Muş’ta 5

kişi, Van'da 2 kişi, Erzurum'da 3 kişi, Elâzığ'da 2 kişi, İstanbul'da 1 kişi olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırma, Görsel Sanatlar öğretiminde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlanmıştır. Araştırmacı tarafından görüşme soruları hazırlanırken akıllı tahta ile ilgili alan yazındaki çalışmalar incelenmiştir. Öğretmen görüşme formları hazırlanmış ve bu formlar uzman görüşüne sunulmuştur. Alınan uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formları üzerinde gerekli görülen düzeltmeler yapılarak formun son şekli verilmiştir. Görüşme formu uygulanmadan önce deneyimli iki öğretmen ile pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulaması sonucunda görüşme formunun Görsel Sanatlar öğretmenlerine hitap ettiği soruların anlaşılabilirliğiyle ilgili herhangi bir sorun yaşanmadığı görülmüştür. Daha sonra on üç Görsel Sanatlar öğretmeniyle uygun bir ortamda mülakat yapılmıştır. Bu mülakatta sorulara verilen cevaplar, kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Görsel Sanatlar öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına dair görüşlerini almak amacıyla yapılmış olan görüşmeler ve bu görüşmeler sonucunda elde edilen nitel verilerin analizi için içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı gerçekleri ortaya çıkarmayı amaçlayan içerik analizi; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde belirtilen dört aşama halinde gerçekleştirilir. (Gülbahar ve Alper, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Görsel Sanatlar öğretmenleriyle uygun bir ortamda mülakat yapılmıştır. Bu mülakatta sorulara verilen cevaplar, kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış, daha sonra yapılan görüşmelerin ses kayıtları dikkatli bir şekilde dinlenmiş ve büyük bir itina ile olduğu gibi yazıya aktarılmıştır. Güvenirlik açısından bağımsız bir araştırmacı tarafından ses kayıtları tekrar dinlenilmiş ve yazıya aktarımın doğruluğu kontrol edilmiştir. Görüşleri alınan öğretmenlerin gerçek kimlikleri gizli tutulmuştur. Erkek öğretmenler E1, E2, kadın öğretmenler ise K1, K2 şeklinde formüle edilmiştir. Sonraki aşamada, elde edilen veriler, alanında iki uzman eğitimci tarafından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen veriler, tema olarak kabul edilen araştırma soruları altında sınıflandırılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda literatürdeki benzer çalışmalar incelenip taslak kod listesi oluşturulmuştur. Daha sonra veri metinleri satır satır okunarak anlamlı veri bölümlerinin de altı çizilip yeni kodlar elde edilmiştir. Elde edilen yeni veriler kod listesine eklenmiş ve yeni kodlara göre eski kodlar değiştirilmiştir. Bu yeni kod listesine bağlı olarak güvenilirlik sorununu gidermek üzere farklı iki uzman tarafından da kodlamalar yapılmıştır. Kodlayıcılar arasında, verilen kodlarının tutarlılığına bakılmıştır. Bunun için Miles ve Huberman, (2015) tarafından öne sürülen güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Buna göre, Güvenirlik=Görüş Birliği/Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı şeklinde hesaplanmıştır. Bu doğrultuda uzmanlar arasındaki görüş birliğinin % 91 düzeyinde olduğu görülmüştür. Daha sonra farklı biçimlerde kodlanan veriler, tartışılarak uzlaşma yoluyla tema ve kod listesine son şekli verilmiştir. Oluşturulan temalar ve temalara ilişkin katılımcı ifadelerine yönelik yapılan kodların frekans ve yüzde değerleri alınarak tablolarda sunulmuştur. Ayrıca verilerin

geçerliliğini arttırmak ve sunulan temaların ve kodlamaların okuyucular tarafından anlaşılmasını sağlamak amacıyla katılımcıların ifadelerine başvurulmuş ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan görüşmelerde toplanan verilere ilişkin yapılan içerik analiz sonuçları yer almaktadır.

10 maddelik görüşme formundan elde edilen verilerin analiz sonuçları şu şekildedir:

Görüşmede öğretmenlere ilk soruda “Görsel Sanatlar dersinde etkileşimli tahtayı ne zamandan beri kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda çıkan veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Öğretmenlerin Akıllı Tahta Kullanma Süreleri

Süre	f	%
1 yıl	7	53,8
2 yıl	6	46,2
Toplam	13	100

Tablo 2 incelendiğinde; görüşülen 13 öğretmenden 7’si (%53,8) Görsel Sanatlar dersinde etkileşimli tahtayı 1 yıldır kullandıklarını belirtirken, 6’sı ise (%46,2) 2 yıldan beri kullandıklarını belirtmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Yakışık bir yıldır kullanıyorum.” (E 2)

“İki yıldan beri akıllı tahtayı kullanıyorum.” (E 4)

“2013- 2014 eğitim öğretim yılından itibaren atölyemde akıllı tahtayı kullanıyorum.” (E 10)

Görüşmede öğretmenlere ikinci soruda “Etkileşimli tahtayı kullanmayı nasıl öğrendiniz?” sorulmuş ve alınan cevapların analizi sonucunda oluşturulan temalar Tablo 3’te verilmiştir. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 20 görüş alınmıştır.

Tablo 3.

Öğretmenlerin Etkileşimli Tahta Kullanımı

Temalar	f	%
Kendi kendime (deneme yanılma yoluyla)	5	25
Deneyimli öğretmenlerden yararlanılarak	4	20
Hizmet içi eğitim olarak	11	55
Toplam	20	100

Tablo 3 incelendiğinde; öğretmenlerden alınan görüşlerden %55’i hizmet içi eğitim aldıklarını, %25’i kendi kendime (deneme yanılma yoluyla) öğrendiklerini, %20’si deneyimli öğretmenlerden yararlanarak etkileşimli tahtayı kullanmayı

öğrendiklerini ifade etmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Akıllı tahta kullanabilmek için özel bir eğitim almadım. Deneme yanılma yoluyla ve öğretmen arkadaşların yardımıyla öğrendim.” (E 2)

“Fatih Projesi doğrultusunda okullumuzun bilgisayar öğretmeni seminer verdi. Bizde akıllı tahtayı bu yolla öğrendik.” (E 4)

“Akıllı tahta kullanmayı öğrenmek için seminer aldık. Bu sayede öğrendim.” (K 4)

“Fatih Projesi adı altında akıllı tahta kullanımını göstermek için okula bazı hocalar geldi. Bir hafta kurs aldık. Eba’yı gösterdiler, video nasıl oluşturulur vb. konularda kurs verdiler. Kurs tamamlandıktan sonra bize sertifika verdiler.” (K 2)

Görüşmede öğretmenlere üçüncü soruda “Görsel Sanatlar dersinde etkileşimli tahta kullanmadan önce okulda/sınıfta hangi teknolojileri kullanıyordunuz?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 4 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 29 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

Sınıfta Kullanılan Teknolojiler

Temalar	F	%
Projeksiyon ve Tepegöz	8	27,5
Tablet ve Bilgisayar	6	20,6
Kara tahta	8	27,5
Farklı materyaller	7	24,1
Toplam	29	100

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin akıllı tahta kullanmadan önce en fazla kullandıkları teknolojiler (%27,5) projeksiyon, tepegöz ve kara tahta olduğu görülmektedir. Diğer yandan 7 öğretmenden %24,1’i farklı materyalleri kullandıklarını ifade ederken, 6 öğretmenden %20,6’sı ise tablet ve bilgisayar kullandıklarını ifade etmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Sınıfta daha önce Görsel Sanatlar dersi işlerken projeksiyon kullanıyordum. 2013-2014 eğitim öğretim yılından beri artık derslerimi akıllı tahtayla işliyorum.” (E 9)

“Görsel Sanatlar dersiyle ilgili değişik materyalleri kullandım. Fakat projeksiyon vb. teknolojik aletleri kullanmadım.” (E 2)

“Sınıfta Görsel Sanatlar dersi işlerken kara tahtayı kullanıyordum. Ayrıca dersle ilgili değişik materyalleri de getiriyordum.” (K 2)

Görüşmede öğretmenlere dördüncü soruda “Akıllı tahta kullanarak yürüttüğünüz Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının öğrencileriniz için avantajları nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 11 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 71 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmenlere Göre Akıllı Tahta Kullanımının Öğrenciler İçin Sağladığı Avantajlar

Temalar	f	%
Öğrencilerin akademik ders başarılarını artırma	7	9,8
Öğrenciyi aktif kılma	7	9,8
Öğrencinin Görsel sanatlar dersine yönelik olumlu tutum geliştirmesini sağlama	5	7,04
Kalıcı ve etkili öğrenmeyi sağlama	8	11,2
Ergonomiklik	6	8,4
Eğlenceli öğretim sağlama ve heveslendirme	5	7,04
Zamandan tasarruf sağlama	6	8,4
Dikkat toplama (Güdüleme)	6	8,4
Görsel öğrenmeyi sağlama	10	14
Ders içeriklerinin zenginleşmesiyle öğrencilerin öğrenme hızlarının arttırmasını sağlama	5	7,04
Soyut konuların somutlaşmasını sağlama	6	8,4
Toplam	71	100

Tablo 5’i incelendiğimizde, Görsel Sanatlar dersinde öğretmenlerin akıllı tahta kullanmasının öğrenciler için sağladığı en fazla avantajın görsel öğrenmeyi sağlama (%14) ile kalıcı ve etkili öğrenmeyi sağlama (%11) olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile öğrencilerin akademik ders başarılarını artırma (%9,8), öğrenciyi aktif kılma (%9,8), ergonomiklik (%8,4), zamandan tasarruf sağlama (%8,4), dikkat toplama (%8,4), soyut konuların somutlaşmasını sağlama (%8,4), ders içeriklerinin zenginleşmesiyle öğrencilerin öğrenme hızlarının arttırmasını sağlama (%7,04), öğrencinin Görsel Sanatlar dersine yönelik olumlu tutum geliştirmesini sağlama (%7,04) ve eğlenceli öğretim sağlama ile heveslendirme (%7,04) takip etmektedir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Çizim yeteneği olmayan öğrencilerin ilgisini çekerek dersin daha aktif işlenmesini sağlanmıştır.” (K 3)

“Soyut olan bir şeyi somutlaştırarak daha iyi anlama imkânı sağlıyor. Görsel materyallerle daha iyi anlama imkânı sağlıyor. Röprodüksiyonları akıllı tahtada daha etkili ve daha net gösterme imkânı sağlıyor. Öğrenciler bu yola öğrenmeyi daha kolay bir şekilde geçekleştirebiliyor.” (E 4)

“Öğretimi görsel ve işitsel yönünden desteklendiğinden dolayı dikkat dağınıklığını engellediğini, konuyu somutlaştırdığını, görsel hafızaya katkı sağladığını ve dersi daha etkili anlatabilme imkânı sağladığını görebiliyoruz.” (E 2)

“Derste resimle alakalı bir teknik göstermem gerektirdiğinde elimde onunla ilgili bir materyal yoksa akıllı tahtayı kullanarak konuyu daha da somutlaştırarak öğrencilerin konuyu daha iyi anlamasını sağlıyorum.” (K 1)

“Görsel Sanatlar dersi görselle dayalı olduğu için öğrenciler somut şeyler görmek ister. Akıllı tahta da bu imkânı sağlıyor.” (K 2)

Görsel Sanatlar dersinde bir konuyla ilgili bir Röprodüksiyonu büyüterek öğrencilerin renk detaylarını görmesini sağlıyor.” (E 1)

Görüşmede öğretmenlere beşinci soruda “Akıllı tahta kullanarak yürüttüğünüz Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımı size ne gibi avantajları sağlar?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 11 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 52 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmenlere Göre Akıllı Tahta Kullanımının Öğretmenler İçin Sağladığı Avantajlar

Temalar	f	%
Çok sayıda materyale ulaşma imkânı sağlama	5	9,6
Dersleri çok yönlü ve işlevsel hale getirme	7	13,4
Öğrenciyi daha kolay aktif hale getirme	5	9,6
Bol uygulama imkânı sağlama	4	7,6
Sınıf hâkimiyeti sağlama	1	1,9
Öğretimi kolaylaştırma	8	15,3
Daha verimli olma	8	15,3
Zaman tasarrufu sağlama	7	13,4
Sağlıklı ortam sağlama	2	3,8
Dersi kaydedebilme	3	5,7
Hazır şablonun (galeri) kullanılabilmesi	2	3,8
Toplam	52	100

Tablo 6'yı incelediğimizde, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının öğretmenler için sağladığı en fazla avantajın öğretimi kolaylaştırma (%15,3) ve daha verimli olma (%15,3) olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile dersleri çok yönlü ve işlevsel hale getirme (%13,4), zaman tasarrufu sağlama (%13,4), çok sayıda materyale ulaşma imkânı sağlama (%9,6), öğrenciyi daha kolay aktif hale getirme (%9,6), dersi kaydedebilme (%5,7) gibi görüşlerin takip ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca iki öğretmenden sağlıklı ortam sağlama (%3,8), iki öğretmenden Hazır şablonun (galeri) kullanılabilmesi (%3,8) ve bir öğretmenden sınıf hâkimiyeti sağlama (%1,9) gibi farklı avantajlar sağladığı görülmüştür. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Ders işlenişinde, zamandan tasarruf ve bol uygulama yapabilme imkânı sağlıyor.” (E 7)

“Ulaşmak istediğim herhangi bir konuya hızlı bir şekilde ulaşmamı sağlıyor. Sanat kitapları pahalı olduğun dolayı akıllı tahta sayesinde ucuza mal edebiliyoruz.” (E 4)

“Ders işleniş esnasında belli bir kaynağa ulaşmak (resimler vb. konuları göstermek için) daha kolay olurken, internet aracılığıyla kaynakları anında gösterme imkânı sağlıyor. Ayrıca dersin daha zevkli işlendiğini ve sınıf hâkimiyeti sağladığını gözlemleyebiliyoruz.” (E 1)

“Materyallere ulaşmada kolaylık sağlıyor. Bir sanatçıyla ilgili bilgileri iki dakikada bulup sunumu yapabilme imkânı veriyor.” (K 1)

“Akıllı tahta kullanmanın benim açımdan avantajlarından biri ders esnasında anlattıklarımı ve tahtaya çizdiklerimi kaydederek gerektiğinde daha sonra kullanma ve öğrencilerle paylaşma imkânı sağlıyor. Bir diğer faydalarından biri de öğrencilerde olumlu bir tutum sağlayarak çok yönlü düşünmeye yönlendirmektedir.” (E 2)

Görüşmede öğretmenlere yöneltilen yedinci soruda “Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahtanın en çok hangi özelliğini kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 5 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 26 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin Akıllı Tahtada En çok Kullandıkları Özellikler

Temalar	f	%
Ses ve görüntü (Müzik, Video, Slâyt, Vb.)	9	34,6
Görsel materyaller üzerinde işlem yapma	6	23,07
İnterneti akıllı tahtada kullanma	5	19,2
Tahtaya ders verileri yükleyip üzerinde işlem yapma	6	23,07
Yazı yazma	0	0
Toplam	26	100

Tablo 7 incelendiğinde; öğretmenlerin, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahtanın en çok kullandıkları özellik ses ve görüntü (Müzik, Video, Slâyt, PPT Vb.) (%34,6) olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile görsel materyaller üzerinde işlem yapma (%23,07) özeliği, tahtaya ders verileri yükleyip üzerinde işlem yapma (%23,07) özeliği ve interneti akıllı tahtada kullandıkları (%19,2) yönünde görüş bildirmişlerdir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde akıllı tahtanın yazı yazma özeliği kullanma yönünde görüş bildiren öğretmenlerin olmadığı görülmüştür. Bunun Görsel Sanatlar dersinin muhtevassından kaynaklandığı söylenebilir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Sanatla ilgili filmler izletiyorum. Öğrenciler resim çizerken daha çok akıllı tahtanın müzik özeliğini kullanıyorum.” (K 1)

“Akıllı tahtanın en çok görsel özeliğini kullanıyorum. Bazen sanatçıların hayatını anlatan filmleri izletirken video özeliğini de kullanıyorum.” (E8)

“Akıllı tahtadan, internet bağlantısı olmadığından daha çok dosya yükleme ve sunma şeklinde faydalanıyorum.” (K 4)

“Akıllı tahtanın en çok görüntü ve müzik özeliğini kullanıyorum.” (E 1)

Görüşmede öğretmenlere sekizinci soruda “Dersin hangi aşamasında etkileşimli tahtayı kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 4 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 13 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

Derste Akıllı Tahtada Kullanımı

Temalar	f	%
Dersin giriş kısmında	5	38,5
Dersin süreç kısmında	1	7,7
Derste ihtiyaç duyduğunda	4	30,8
Dersin her aşamasında	3	23,1
Toplam	13	100,0

Tablo 8’i incelendiğimizde, görüşülen 13 öğretmenden 5’i akıllı tahtayı dersin giriş kısmında (%38,5), 4’ü derste ihtiyaç duyduğunda (%30,8), 3’ü dersin her aşamasında(%23,1) ve 1’i dersin süreç kısmında (%7,7) kullandıklarını belirtmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Ders saati az olduğundan dersin giriş kısmında akıllı tahtayı kullanıyorum. Kalan süreyi uygulamaya ayırıyorum.” (K 2)

“Genellikle dersin giriş aşamasında akıllı tahtayı kullanıyorum. Dersin başlangıcını oluşturduğundan dolayı önemli bir aşamadır. Bu aşamanın en önemli özelliği öğrencilerin dikkatini çekebilme. Ders girişinde dikkatler çekilebilirse öğrencilerin bu derse karşı pozitif tutum oluşturması sağlanabilir. Bu yüzden akıllı tahta kullanarak derse giriş yapıyorum.” (E 2)

“Derste görsel sunum yapmam gerektiğinde kullanıyorum.” (K 4)

“Akıllı tahtayı genel olarak her aşamada kullanıyorum.” (E 6)

Görüşmede öğretmenlere yöneltilen dokuzuncu soruda “Etkileşimli tahta kullanımında etkileşim boyutuna ilişkin yaşadığımız problemler var mı?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 8 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden toplam 43 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

Etkileşimli Tahtaya İlişkin Olarak Karşılaşılan Problemler

Temalar	f	%
Alt yapı eksikliği	8	18,6
İnternete ulaşma zorluğu	7	16,2
Elektrik kesintileri	5	11,6
Görsel Sanatlar dersi için galerinin sınırlı olması	13	30,2
Eğitim eksikliği	5	11,6
Yazılım eksikliği	2	4,6
Kalem kullanma zorluğu	1	2,3
Bağlantı yavaşlığı	2	4,6
Toplam	43	100

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmenlerin Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin karşılaştıkları problemlerin (%30,2)’sini Görsel Sanatlar dersi için galerinin sınırlı olması görüşü saptanmıştır. Buna karşın sorunları sırasıyla (%18,6)’sını alt yapı eksikliği, (%16,2)’sini internete ulaşma zorluğu, (%11,6)’sını elektrik kesintisi, (%11,6)’sını eğitim eksikliği, (%4,6)’sını yazılım eksikliği, (%4,6)’sını bağlantı yavaşlığı ve (%2,3)’nü kalem kullanma zorluğunun olduğu gözlemlenmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Seminerde, akıllı tahta kullanımıyla ilgili yeterli eğitim almadığımızdan sıkıntı yaşayabiliyoruz.” (E 1)

“Okulda internet olmadığından kendi imkânlarımızla internet paketi alarak akıllı tahtadan faydalanabiliyoruz. Bazen de dersin ortasında elektrik kesintisi yaşandığından ve resim dersi için MEB’in hazırladığı kapsamlı bir program olmadığından dersi işlerken zorluk çekiyoruz.” (E 4)

“Akıllı tahta kullanırken kalem konusunda problem yaşayabiliyoruz.” (E3)

“Görsel sanatlar dersi için akıllı tahtada bulunan materyaller sınırlıdır. Yeterli şekilde materyal bulamıyoruz.” (E8)

Görüşmede öğretmenlere yöneltilen on birinci soruda “Öğretim sürecinde daha etkili akıllı tahta kullanımı için önerileriniz nelerdir?” yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 13 farklı öneri ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13

öğretmenlerden 13 farklı öneriden toplam 53 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10.

Etkili Akıllı Tahta Kullanımı Konusunda Öğretmenlerin Getirdiği Öneriler

Öneriler	f	%
Görsel Sanatlar dersine uygun farklı programlar kullanılmalı	5	9,4
Alt yapı eksikliği giderilmeli	8	15
Akıllı tahta olabildiğince daha fazla kullanılmalı	1	1,88
Görsel Sanatlar müfredatı akıllı tahtaya uygun hazırlanmalı	7	13,2
Akıllı tahta amacına uygun kullanılmalı	3	5,6
Teknik sorunlar giderilmeli	6	11,3
Öğretmenler eğitilmeli	3	5,6
Öğrenciler eğitilmeli	4	7,5
Akıllı tahta yazılımları daha kullanışlı olmalı	2	3,7
Okullara teknik eleman verilmeli	4	7,5
Daha fazla materyal olmalı	4	7,5
Akıllı tahta temiz kullanılmalı	3	5,6
Erişim fırsatı sağlanmalı	3	5,6
Toplam	53	100

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmenlerin daha etkili akıllı tahta kullanımı konusunda 13 farklı öneride buldukları görülmektedir. Öğretmenlerin en çok verdiği öneri alt yapı eksikliği giderilmeli (%15) olmuştur. Bu öneriyi sırasıyla Görsel Sanatlar müfredatı akıllı tahtaya uygun hazırlanmalı (%13,2), teknik sorunlar giderilmeli (%11,3), Görsel Sanatlar dersine uygun farklı programlar kullanılmalı (%9,4) önerileri izlemiştir. Devamında öğrenciler eğitilmeli (%7,5), okullara teknik eleman verilmeli (%7,5), daha fazla materyal olmalı (%7,5) önerileri yer almıştır. Öğretmenlerin en az görüş aldığı öneriler ise akıllı tahtayı amaca uygun kullanmalı (%5,6), Öğretmenler eğitilmeli (%5,6), akıllı tahtayı temiz kullanılmalı (%5,6), erişim fırsatı sağlanmalı (%5,6), Akıllı tahta yazılımları daha kullanışlı olmalı (%3,7) ve akıllı tahta olabildiğince daha fazla kullanılmalı (%1,88) olduğu görülmüştür. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Akıllı tahta kullanımıyla ilgili eğitim seminerleri daha detaylı verilmeli. Bence bir resim öğretmenine verilen seminer diğer branşlardan farklı olmalı.”(K 1)

“Branş bazlı hizmet içi eğitim verilmeli. Görsel Sanatlar dersi için akıllı tahta zengin galeriyle zenginleştirilmeli.” (E 7)

“Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımı için farklı bir program oluşturulabilir. Akıllı tahtanın bazı alt yapı sorunları giderilebilir.”(E 4)

“Okulumuzun internet bağlantısı acilen yapılarak akıllı tahtanın daha etkin kullanılması mümkün.”(K 4)

“Akıllı tahtayı korumak için nöbetçi öğrenci bırakılabilir.” (E 1)

Görüşmede öğretmenlere yöneltilen son soruda “Akıllı tahtayı kullanırken içerikleri nasıl hazırlıyorsunuz?” yöneltilmiş ve alınan cevapların analizi sonucunda 3 farklı tema oluşturulmuştur. Bu kapsamda araştırmaya katılan 13 öğretmenden 3 farklı temadan toplam 17 görüş alınmıştır. Veriler Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.

Öğretmenlerin Akıllı Tahtaya Yönelik İçerik Hazırlaması

Temalar	F	%
Kendilerinin hazırlamış olduğu içerikler	11	64,7
MEB'in hazırladığı içerikler	6	35,2
Özel yayın firmalarının hazırladığı içerikler	0	0
Toplam	17	100

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmenlerden alınan görüşler doğrultusunda akıllı tahta kullanılırken genellikle kendilerinin hazırlamış olduğu içerikler (%64,7) kullandığı görülmektedir. Bu görüşü MEB'in hazırladığı içerikler (%35,2) izlerken; diğer yandan özel yayın firmalarının hazırladığı içeriklerin hiç kullanılmadığı görülmüştür. Özel yayın firmalarının Görsel Sanatlar dersi için içerik hazırlamamasında dolayı öğretmenleri tarafından hiç kullanılmadığı gözlemlenmiştir. Bu soru için alınan öğretmen görüşlerinden birkaçı aşağıda verilmiştir:

“Kendim hazırlıyorum. Bazen de 9. Sınıf öğrencilerine dağıtılan tabletlerden EBA'nın hazırlamış olduğu konuları akıllı tahtaya yansıtarak görsel anlatımları daha etkili işleyebiliyoruz.” (K 4)

“Daha çok kendi imkânlarımızla içeriği hazırlıyoruz. Bu sorun ilçe zümre toplantısında alınan kararla, MEB'in akıllı tahta kullanımı için tavsiye ettiği sitede Görsel Sanatlar dersiyle ilgili yeterince içerik olmadığı MEB'e bildirildi.” (E 1)

“Eba.gov.tr bakanlığımızın sitesinde az da olsa ücretsiz içerik bulabiliyoruz.” (E 7)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin akıllı tahtayı görsel sanatlar derslerinde nasıl kullanacaklarına dair ne gibi görüşler edindiklerini, akıllı tahtanın öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde nasıl bir etki yarattığını, görsel sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının ne gibi avantajlar sağladığını ve öğretim sürecinde daha etkili akıllı tahta kullanımı için önerilerin neler olduğu gibi çeşitli konular incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde gösterilmiştir.

1. Görüşleri alınan görsel sanatlar öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımıyla ilgili deneyimlerine bakıldığında bir ve iki yıllık deneyime sahip oldukları saptanmıştır. Bu sonucun akıllı tahtaların okullarda yaygınlaşmasının yeni başladığı ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu açıdan öğretmenlerin akıllı tahta kullanımı ve deneyimlerinin yeni olduğu söylenebilir.
2. Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımının öğrenilmesi ile ilgili elde edilen sonuçlara bakıldığında, öğretmenler akıllı tahtayı genellikle hizmet içi eğitim olarak öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ancak hizmet içi eğitimin akıllı tahtayı etkin bir şekilde kullanma becerisi kazandırma konusunda yetersiz olduğunu da dile getirmişlerdir. Bu açıdan daha çok branş bazlı bir eğitim verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. İzci ve Eroğlu (2016) genelde hizmet içi eğitim programlarının farklı branşlardaki öğretmenlerin bir arada olduğu bir ortamda verildiğini ifade etmektedir. Bu bakımından hizmet içi eğitimin tam anlamıyla verimli olamayacağı kastedilmektedir. Ayrıca araştırmalarında branş bazlı bir eğitimin verilmesini önermektedir. Benzer bir sonuç da Tatlı ve Kılıç (2013), Pamuk, Çakır, Yılmaz ve Ayas (2013)

- tarafından yapılan çalışmada dile getirilerek, hizmet içi eğitimlerin yetersizliği ve etkisizliği belirtilmiştir. Bu sonuçlara bağlı olarak alana yönelik yapılan hizmet içi eğitimin daha başarılı olabileceği söylenebilir.
3. Elde edilen bulgular neticesinde öğretmenlerin, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanmadan önce okulda/sınıfta kullandıkları teknolojilerin genellikle projeksiyon ve tepe göz olduğu sonucu saptanmıştır. Bu Tatlı ve Kılıç (2013) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir sonuç dile getirmiştir. Hiçyılmaz ve İnam Karahan (2016) çalışmalarında öğretmenlerin en çok bildikleri ve kullandıkları teknolojiler arasında projeksiyon ve tepe göz gibi araç-gereçlerin olduğunu ifade etmişlerdir.
 4. Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanan öğretmenlerin akıllı tahta kullanımının öğrenciler açısından; öğrencilerin akademik ders başarılarını artırma, öğrenciyi aktif kılma, görsel öğrenmeyi sağlama ve öğrencinin Görsel Sanatlar dersine yönelik olumlu tutumunu artırma gibi avantajlar sağladığı görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçlar Çoklar ve Tercan'ın (2014) araştırma sonuçları ile de paralellik göstermektedir. İlgili çalışmada öğrenciyi aktif kılma, öğrencinin olumlu tutum, motivasyon ve akademik başarısını artırma, kalıcı ve etkili öğrenmeyi sağlama ile zamanı etkili kullanma gibi avantajlar sağladığını dile getirmişlerdir. Akgül (2013), çalışmalarında Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının öğrencinin akademik başarısı üzerinde olumlu bir etki bıraktığını ifade etmektedir. Terreni (2011) "İnteraktif Yazı Tahtaları Sanat ve Küçük Çocuklar" adlı çalışmasında anaokul çağındaki çocukların Görsel Sanatlar derslerinde etkileşimli tahtaların entegre edilmesinde birçok avantajın elde edildiğini dile getirmektedir. Özellikle öğrencilerin derse yönelik tutumlarında olumlu değişimler meydana getirdiğini söylemektedir. Altınçelik (2009), Kaya ve Aydın (2011), Sunkur, Şanlı ve Arabacı (2011), Marshall (2014) tarafından ortaya konan araştırmalar da elde edilen bulguyu doğrulamaktadır. Aynı zamanda MEB (2017a) Görsel Sanatlar dersi öğretim programı çerçevesinde uygulamada dikkat edilecek hususlar noktasında akıllı tahta vb. bilişim teknolojileri kullanımının belli kazanımların daha etkili öğrenilmesine katkı sağlayacağını söylemektedir. Bu tespit, araştırma bulgularını desteklemektedir.
 5. Akıllı tahta kullanımının öğretmenler için sağladığı avantajlar; dersleri çok yönlü ve işlevsel hale getirme, öğretimi kolaylaştırma, daha verimli olma, zaman tasarrufu sağlama şeklinde belirtilmiştir. Bu sonuçlar, Bilici (2011) ve Çoklar ve Tercan (2014)'nin araştırma sonuçları ile de paralellik göstermektedir. Her iki çalışmada da öğretmenlerin derslerinde akıllı tahta kullanımı ile ilgili derslerin daha etkin, verimli ve daha eğlenceli geçtiği, zamandan tasarruf edildiği, görsellik sayesinde öğrettiklerinin daha kalıcı hale geldiği, öğretimin kolaylaştığı düşüncesinde oldukları ortaya çıkmıştır. Phelps ve Maddison (2008) çalışmalarında bilişim teknolojiler ile Görsel Sanatlar arasında bir uyumsuzluk olmadığını, Terreni (2011) ise Görsel Sanatlar dersinde kullanılan teknolojilerin yeni sanat deneyimlerini ortaya çıkarttığını ifade etmektedir. Bu bağlamda yeni teknolojilerin Görsel Sanatlar öğretmenleri için yeni bir heyecan yarattığı söylenebilir.
 6. Öğretmenlerin, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahtanın en çok kullanılan özellikleri arasında ses ve görüntü (Müzik, Video, Slâyt, Vb.) özellikleri,

görsel materyaller üzerinde işlem yapma, akıllı tahtaya ders verilerini yükleyip üzerinde işlem yapma ve interneti akıllı tahta ile kullandıkları tespit edilmiştir. Benzer bir sonuç Tatlı ve Kılıç (2013) tarafından yapılan çalışmada da bulunmuştur. Ayrıca MEB (2017a) Görsel Sanatlar dersi öğretim programında görsel-ışitsel araçları ile iletişim araçlarının kullanımına önem verilmesi gerektiğini dile getirmektedir. Bu kapsamda öğretmenlerin ses ve görüntü gibi araç-gereçler tercih etmesinin öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

7. Yapılan araştırmada görüşülen öğretmenlerden çoğunluğu dersin giriş kısmında, 4 öğretmenin ise derste ihtiyaç duyduğunda akıllı tahta kullandıkları görülmüştür. Tatlı ve Kılıç (2013) yaptıkları araştırmada ise görüşülen öğretmenlerin çoğu akıllı tahtayı dersin başında kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda Görsel Sanatlar öğretmenlerin akıllı tahtayı uygulamaya öncesi teorik kısmı daha iyi aktarabilmek için böyle bir tercihte buldukları söylenebilir.
8. Öğretmenlerin, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımı konusunda önemli sorunlar yaşadığı görülmüştür. En çok karşılaşılan sorunların Görsel Sanatlar dersi için galerinin sınırlı olması, alt yapı eksikliği, internete ulaşma zorluğu olduğu tespit edilmiştir. Çoklar ve Tercan (2014) yaptıkları araştırmada ise materyal hazırlama ve kalem kullanmadaki zorluklar, teknik sorunlar, gölge ve yansıma, projeksiyonların kalitesizliği, tahta başında sabit bekleme, bağlantı yavaşlığı, kullanımın öğrenme zorluğu, kalibrasyon işlemi ve galerinin sınırlılığı gibi sorunların olduğunu dile getirmişlerdir.
9. Etkili akıllı tahta kullanımı konusunda öğretmenlerin, en çok alt yapı eksikliği ile teknik sorunlar giderilmeli, Görsel Sanatlar müfredatı akıllı tahtaya uygun hazırlanmalı, Görsel Sanatlar dersine uygun farklı programlar kullanılmalı gibi önerilerde buldukları tespit edilmiştir. Bu bulguda dikkat çekici noktalardan biri Görsel Sanatlar müfredatının akıllı tahtaya uygun hazırlanması önerisidir. Ancak güncel Görsel Sanatlar dersi öğretim programı incelendiğinde öğrencilerin sanat çalışmaları oluşturma ve değerlendirme sürecinde dijital ve sanal teknolojiler kullanabileceği önerilmektedir (MEB, 2017a, 2017b). Bu noktada araştırmanın yapıldığı döneme dikkat edildiğinde öğretmenlerin eski programa yönelik bir eleştiride buldukları söylenebilir. Çoklar ve Tercan (2014) yaptıkları araştırmada ise öğretmen görüşlerinden; öğretmenlerin eğitilmesi, etkili materyallerin hazırlanması, dokunmatik akıllı tahtaların kullanılması, kaliteli projeksiyon cihazlarının alınması, öğrencilerin eğitilmesi, akıllı tahtanın yaygınlaştırılması, daha kullanışlı yazılımların üretilmesi, her akıllı tahta için sabit bir bilgisayar bulunması, akıllı tahtaların uzaktan kontrol edilebilmesi ve okullarda teknik destek için elemanların bulundurulması gibi önerileri dile getirmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda, akıllı tahtalara yönelik Görsel Sanatlar derslerine uygun ders materyalleri geliştirilmeli, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımı için farklı bir program oluşturulmalı, öğretmen yetiştiren kurumlarda görsel sanatlar öğretmen adaylarına eğitimde teknoloji kullanımına yönelik dersler konulmalı gibi öneriler dile getirilebilir.
10. Öğretmenlerin e- içeriğe ulaşma konusunda, çoğu içerikleri kendileri hazırladıkları, özel yayın firmalarının hazırladığı içerikleri hiç

kullanmadıkları tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda Görsel Sanatlar öğretmenlerinin e-içeriğe ulaşmada zorluklar yaşadığı görülmüştür. İzci ve Eroğlu (2016) öğretmenlerin EBA'dan yeterince yararlanamadıklarını, aynı zamanda branşa uygun yeterince içeriğin ve uygulamaların olmadığını dile getirmektedirler. Benzer bir sonuç ise Özkan ve Deniz'in (2014) yaptıkları çalışmada dile getirilmiştir. Tatlı ve Kılıç'ın (2013) yaptıkları araştırmada ise görüşülen öğretmenlerin çoğu özel yayın firmalarının hazırladığı içerikleri kullandıklarını dile getirmişlerdir.

KAYNAKLAR

- Akgül, B. (2013). *İlköğretim görsel sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Anlana.
- Altınçelik, B. (2009). *İlköğretim düzeyinde öğrenmede kalıcılığı ve motivasyonu sağlaması yönünden akıllı tahtaya ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Armstrong, V., Barnes, S., Sutherland, R., Curran, S., Mills, S., & Thompson, I. (2005). Collaborative research methodology for investigating teaching and learning: the use of interactive whiteboard technology. *Educational review*, 57(4), 457-469.
- Artut, K. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*.(6.Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ateş, M. (2010). Ortaöğretim coğrafya derslerinde akıllı tahta kullanımı. *Marmara Üniversitesi Coğrafya Dergisi*, 22, 409-427.
- Athanasiadis, I., Maria, K., & Efstathios, S. (2011). Students' Views on the Use of New Technologies in Art Education: An Interdisciplinary Approach to Higher Education. *Review of European Studies*, 3(1), 60.
- Avcı, E., (2013). *Dijital Sanat Bağlamında Dijital Teknolojilerin Güzel Sanatlar Eğitimine Entegrasyonu: Bir Eylem Araştırması*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Balta, N., & Duran, M. (2015). Attitudes of students and teachers towards the use of interactive whiteboards in elementary and secondary school classrooms. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 14(2).
- Banoğlu, K., Madenoğlu, C., Uysal, Ş., & Dede, A. (2014). FATİH projesine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Eskişehir ili örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi (EBAD)*, 4(1), 39-58.
- Beeland W.D. Jr (2002) Student engagement, visual learning and technology: can interactive whiteboards help? *Annual Conference of the Association of Information Technology for Teaching Education*, Trinity College, Dublin.
- Bulut, İ. ve Koçoğlu, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin görüşleri (Diyarbakır ili örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 242-258.
- Bilici, A. (2011). *Öğretmenlerin bilişim teknolojileri cihazlarının eğitsel bağlamda kullanımına ve eğitimde fatih projesine yönelik görüşleri: Sincan İl Genel Meclisi i.ö.o. örneği*. Paper presented at 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat Üniversitesi, Elazığ, Turkey
- Çoklar, A. N., ve Tercan, İ. (2014). Opinions of teachers toward the use of smart boards. *Elementary Education Online*, 13(1), 48-61.

- Değerli , A., S. (2015) *Güzel Sanatlar Ve Eğitim Fakültelerinde Resim Eğitimi Alan Öğrencilerin Sanat Eğitim Sürecindeki Teknoloji Algıları*. Yayımlanmış Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Gülbahar, Y. ve Alper, A. (2009). Öğretim teknolojileri alanında yapılan araştırmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 42(2), 93-111.
- Hiçyılmaz , Y., ve İnam Karahan, Ç. (2016). Görsel sanatlar öğretmen ve öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik görüşleri. Ö. Demirel ve S. Dinçer (Ed.) Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı, s. (953-966), Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- İzci, E., ve Eroğlu, M. (2016). Eğitimde Teknoloji kullanımı kursu hizmetiçi eğitim programının değerlendirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 1666-1688.
- Jensen, A. P. (2016). A technological, pedagogical, arts knowledge framework. *Arts Education Policy Review*, 117(3), 153-158.
- Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal bilgiler dersindeki coğrafya konularının öğretiminde akıllı tahta uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*. 3(1), 179-189.
- Kennewell, S. & Beauchamp, G. (2007). The features of interactive whiteboards and their influence on learning. *Learning, Media and Technology*, 32(3), 227-241.
- Keser, H., ve Çetinkaya, L. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin etkileşimli tahta kullanımına yönelik yaşamış oldukları sorunlar ve çözüm önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 8(6).
- Lau, I. (2011). Teachers for "Smart Classrooms": The Extent of Implementation of an Interactive Whiteboard-based Professional Development Program on Elementary Teachers' Instructional Practices. *Interdisciplinary Journal Of E-Learning & Learning Objects*, 7, 275-289.
- Lee, M. (2010). Interactive whiteboards and schooling: The context. *Technology, Pedagogy and Education*, 19(2), 133-141.
- Levy, P. (2002). Interactive Whiteboards in learning and teaching in two sheffield schools: a developmental study. <http://dis.shef.ac.uk/eirg/projects/wboards.htm>, 12.04.2014
- Manny-Ikan, E., Tıkochınski, T., Zorman, R. ve Dagan, O. (2011). Using the Interactive White Board in Teaching and Learning - An Evaluation of the SMART CLASSROOM Pilot Project. *Interdisciplinary Journal Of E-Learning & Learning Objects*, 7, 249-273.
- Marshall, M. A. (2014). Emerging technologies in art education. *Unpublished master's theses*. Western Michigan University, Michigan http://scholarworks.wmich.edu/masters_theses/529/ 9.11.2016 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2010). *Eğitimde fırsatları artırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH Projesihakkında)*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/site/projehakkında.php> adresinde n 12.05.2014 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2017a). Orta öğretim Görsel Sanatlar dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=176> 19.10.2017 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2017b). Görsel Sanatlar dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=145> 19.10.2017 tarihinde alınmıştır.

- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen Ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Trans. Ed. S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2015). Nitel veri analizi. Çev. Ed Sadegül Akbaba Altun ve Ali Ersoy). Pegem Akademi: Ankara.
- Oğuz, O., Oktay, A., Ayhan, H.,(2004), 21.Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi, İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Özkan, A., & Deniz, D. (2014). Orta Öğretimde Görev Yapan Öğretmenlerin FATİH Projesi'ne İlişkin Görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(1), 161-175.
- Pamuk, S., Çakır, R.,Yılmaz H.B.ve Ayas, C. (2013). Öğretmen ve öğrenci bakışısıyla tablet pc ve etkileşimli tahta kullanımı: FATİH Projesi değerlendirmesi kuram ve uygulamada eğitim bilimleri. *Educational Sciences: Theory & Practice*,13(3), 1799-1822.
- Phelps, R., & Maddison, C. (2008). ICT in the secondary visual arts classroom: A study of teachers' values, attitudes and beliefs. *Australasian Journal of Educational Technology*, 24(1), 1.
- Polat, S., ve Özcan, A. (2014). Akıllı tahta kullanımıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 439-455.
- Smith, H. J., Higgins, S., Wall, K. and Miller, J. (2005). Interactive whiteboards: boon or bandwagon? A critical review of the literature. *Journal of Computer Assisted Learning*, 21(2), 91-101.
- Sünkür, M., Arabacı İ. B. ve Şanlı Ö., (2012). Akıllı tahta uygulamaları konusunda ilköğretim 11. kademe öğrencilerinin görüşleri (Malatya ili örneği). *E-Journal Of New World Sciences Academy (NWSA)*, 7(1), 313-321.
- Tatlı, C. ve Kılıç, E.(2013) Etkileşimli tahtaların kullanımına ilişkin alınan hizmet içi eğitimin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 12 (24), 137-158.
- Tavşancıl, E., ve Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi Ve Uygulama Örnekleri*. Epsilon Yayınları: İstanbul.
- Terreni, L. (2011). Interactive whiteboards, art and young children. *Computers in New Zealand Schools: learning, teaching, technology*, 23(10), 1-23.
- Thompson, J. & Flecknoe, M. (2003). Raising attainment with an interactive whiteboard in key stage 2. *Management in Education*, 17(3), 29-33.
- Türel, Y. K. (2011). An interactive whiteboard student survey: Development, validity and reliability. *Computers & Education*, 57(4), 2441–2450.
- Yıldırım. A. ve Şimşek. H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. M., ve Bilici, S. (2016). Görsel sanatlar alanına yönelik öğretim teknolojileri ve materyali durumu. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(1).
- Yıldızhan, Y. H. (2013). Temel eğitimde akıllı tahtanın matematik başarısına etkisi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 5, 110-121.
- Yorgancı, S., & Terzioğlu, Ö. (2013). Matematik öğretiminde akıllı tahta kullanımının başarıya ve matematiğe karşı tutuma etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 919-930.
- Zor, A. (2008). *Yapılandırmacı Yaklaşımına Göre Web Tabanlı Bilgisayar Destekli Sanat Eğitimi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Anlara.

Extended Abstract

The new approaches and teaching methods in the field of education are also influential in visual arts education in Turkey. If they can be used in visual arts education, education technologies can provide considerable facilities for realizing the aims and behaviours set out in visual arts education programs. The use of smart boards has some benefits such as increasing motivation in the use of visual and auditory materials, drawing attention, saving time when a subject is processed, putting plastic ideas into practice and simplifying and clarifying complex ideas. In this respect, the use of smart boards in the visual arts lesson is of great importance for the teaching-learning process.

When the literature is examined; there are lots of researches in different areas in which students' or teachers' attitudes toward the smart board, their qualifications, the motivations to learn perceptions and the effects of the smart board on the academic achievement of the student are examined. However, there are no studies in our country which examine the opinions of the teachers about the use of smart boards in visual arts lessons. It is thought that the findings of the research will contribute to the literature. In accordance with this purpose, the answer was sought for the question "What are the views of teachers regarding the use of smart boards in visual arts lessons?"

This research is a qualitative research aimed to examine teachers' views on the use of smart boards in visual arts lesson. Case study pattern which is a qualitative method pattern was used in this study.

Participants of the study consisted of 13 teachers who worked in different cities and schools in the academic year of 2014-2015, who used smart board in Visual Arts lessons and who volunteered to participate in the research. It has been thought that the thoughts of teachers having different socioeconomic structures may change and so they were chosen according to this criterion.

Participants of the study were chosen by criterion sampling which is a purposeful sampling type. The criterion accepted in this survey is that participants should be using a smart board in the Visual Arts class.

While interview questions were being prepared by the researcher, studies on the field of smart boards were examined. Teacher interview forms were prepared and presented to the expert opinion. According to expert opinions, the interview forms were revised after necessary amendments and the form was finalized. Pilot practice was conducted with two experienced teachers before the interview form was implemented. As a result of the pilot application, it was seen that there was no problem with the clarity of the questions which addressed to visual arts teachers. Then, interviews were made with thirteen visual arts teachers in a suitable environment. The answers to these interview questions were recorded with the recorder.

Content analysis was used to analyze the qualitative data obtained as a result of the interviews which were made with the aim of getting opinions of visual arts teachers about the use of smart boards. Interviews were held with visual arts teachers in a suitable environment. The answers to these interview questions were recorded with the recorder, and then the voice recordings of the interviews were listened carefully and were transferred into writing form with great care. In terms of reliability, an independent researcher listened to the voice recordings again and checked the accuracy of the transmission. The real identities of the teachers who expressed their opinions were kept secret. Male teachers were formulated as E1, E2, and female teachers as K1, K2. In the next step, the obtained data were analyzed separately by two expert trainers.

The data obtained as a result of this analysis were classified under research questions which are considered as themes. In the direction of the research objectives, similar studies in the literature were examined and a draft code list was created. Afterwards, the data texts were read line by line and meaningful data parts were underlined and new codes were obtained. The new data obtained was added to the code list and the old codes were changed according to the new codes. Depending on this new code list, different codes were created by two different experts in order to cope with the reliability problem which may emerge later. The consistency of the data codes was checked. For this, the reliability formula proposed by Miles and Huberman (1994) was used. According to this, $\text{Reliability} = \frac{\text{Communion}}{\text{Communion} + \text{Dissidence}}$. In this respect, the opinion among experts was found to be 91%. The data encoded in different formats were then discussed and the final form of the theme and the code list were given through compromise. Frequency and percentage values of the codes and the themes which were generated through the expressions of the participants about the themes are presented in tables. In addition, in order to increase the validity of the data and to enable the readers to understand the presented themes and coding, the participants' statements were taken into consideration and direct citations were made.

After the interviews with the teachers, the findings of the content analysis were revealed. As a result of the findings, it has been concluded that the teachers have learnt the usage of the smart boards through an in-service training, that they are insufficient in the usage of smart boards, that smart boards affect the academic success of the students positively, that smart board has provided some advantages to the students such as making them active and providing visual learning. The teachers have expressed that the commonest problems which they encounter while using smart boards are the limited gallery for Visual Arts lesson, lack of substructure and the difficulty of access to the internet. Also it has been observed that the teachers have proposed that the substructure and technical problems should be eliminated, the curriculum of Visual Arts lesson should be prepared in accordance with the smart board and different programs should be used in accordance with the Visual Arts lesson.

In line with these results, there may be some suggestions. It is necessary to develop course materials suitable for visual arts lessons in which smart boards are used, to create a different program for using smart boards in visual arts lessons, to implement lessons for the use of technology in education in teacher training institutions where visual arts teachers are trained.